

MICHELIN

Stambuł

ERGO
HESTIA®

*Udany
Weekend*

Tytuł:
Tytuł oryginału:

Stambuł – Udany Weekend
Istanbul. Week-end

Koncepcja serii:
Redaktor prowadzący:
Tłumaczenie:
Redakcja:
Korekta:
Koncepcja graficzna:
Redakcja techniczna map:
Skład:
Fotoedycja:
Zdjęcie na okładce:

Marzena Daszewska, Tomasz Ostrowski
Magdalena Matyja-Pietrzyk
Ewa Poniedziałowska
Barbara Faron
Magdalena Bieniek, Paulina Foszczyńska
Marzena Daszewska, Paweł Kosmański
Dawid Kwoka
MSP Studio Magdalena Suchy-Polańska
Dawid Kwoka
© miklyxa13 / Depositphotos.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl,
Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?besta1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

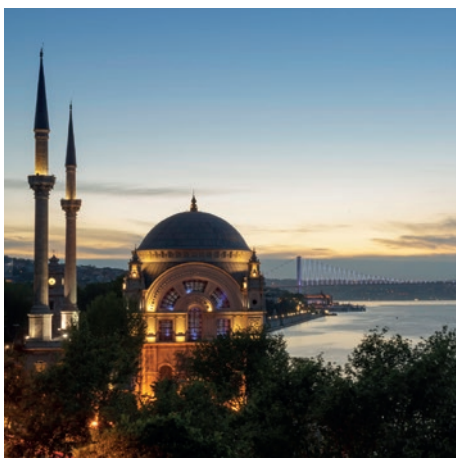
Wydanie I
ISBN: 978-83-283-1099-5

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie
Le Guide Vert Michelin, 46, avenue de Breteuil, 75324 Paris Cedex 07
Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2015

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**

- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- Nasza społeczność**

Stambuł

© mystique / Fotolia.com

*Udany
Weekend*

Kup książkę

Poleć książkę

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Dzielnice i zabytki Stambułu

Kup książkę *Pałac Topkapı pełen jest misternych zdobień*

Poleć książkę

Sultanahmet ★★★

Wznosząca się na jednym z miejskich wzgórz dzielnica Sultanahmet całkowicie zdominowała cypel (Sarayburnu) przy ujściu Złotego Rogu. Niewiele jest na świecie miejsc, w których na tak małym obszarze znajduje się tak wiele cudów architektury. Sultanahmet najlepiej zwiedzać pieszo. Dzielnica ta przypomina żywe muzeum, świetnie przygotowane na przyjęcie turystów. Są tu kawiarnie, restauracje i hotele oraz niezliczone rzesze sprzedawców dywanów i pacybutów.

Usytuowanie

Dojazd: Tramwajem, przystanek Sultanahmet lub Gülhane. Plan miasta, s. 80–81. Mapa okładowa D7–8.

Warto wiedzieć: Na zwiedzanie starego miasta z bazyliką i meczetami trzeba przeznaczyć przynajmniej jeden dzień lub nawet półtora, zob. s. 72.

Zwiedzanie

Bazylika Hagia Sophia (Ayasofya Camii) ★★★ (E3)

Codz. z wyjątkiem pn. 9.00–17.00 (latem 19.00) – 30 TL. Zwiedzanie zajmuje ok. 2 godz.

Hagia Sophia to prawdziwa perła architektury. Budowla, która przez tysiąc lat nie miała sobie równych, była wzorem dla największych architektów Imperium Osmańskiego. Z zewnątrz uwagę przykuwają wspaniałe proporcje i grube przypory chroniące ściany przed zniszczeniami, które niosą trzęsienia ziemi. Niestety, większość złoceń zniknęła.

Historia – Pierwszą bazylikę zwaną Hagia Sophia (grec. dosł. „Święta Mądrość”; chrześcijańską świątynię nazywano Kościołem Mądrości Bożej) wzniesiono w tym miejscu na rozkaz Konstantyna Wielkiego w IV w., kiedy chrześcijaństwo stało się oficjalną religią cesarstwa. Zniszczona w pożarze świątynia została odbudowana w 415 r. przez **Teodozjusza II**. W 532 r., w czasie słynnego zrywu przeciwko cesarzowi Justynianowi znanego w historii jako powstanie Nika (zob. ramka, s. 83), uległa ponownemu zniszczeniu. Po stłumieniu buntu Justynian postanowił na jej fundamentach wznieść kościół godny Nowego Rzymu, przewyższający pięknem nawet biblijną świątynię Salomona. Do jego budowy użyto najcenniejszych materiałów, sprowadzonych ze starożytnych miejsc kultu (spłądowano m.in. antyczne Delfy, Efez oraz Ateny). Na rozkaz cesarza plany nowej budowli opracowali dwaj najwięksi architekci Cesarstwa Bizantyjskiego, **Antemiusz z Tralles i Izydor z Miletu**.

Architektura – Przy budowie, która trwała 6 lat, pracowało 10 tys. robotników. Świątynię konsekrowano uroczystie 26 grudnia 537 r. Ogromna kopuła okazała się jednak zbyt szeroka i runęła podczas silnego trzęsienia ziemi w 558 r. Podczas odbudowy zmniejszono jej średnicę, jednocześnie zwiększając wysokość o 6 m (obecnie budynek ma 56 m).

© Pyle / Fotolia.com

Hagia Sophia była wzorem dla architektury muzułmańskiej

© Mikhail Markovsky / Fotolia.com

Imponujące wnętrze Hagia Sophia

Mozaiki – W czasach Cesarstwa Bizantyjskiego niemal wszystkie ściany bazyliki były pokryte imponującymi mozaikami. Na złocistym tle przedstawiano na ogół krzyże, motywy geometryczne i kwiatowe. Postacie ludzkie pochodzą z okresu późniejszego, po ikonoklazmie (od 726 r. z polecenia Leona III niszczone wizerunki świętych; okres ten zakończyła w 843 r. cesarzowa Teodora). Po zdobyciu Konstantynopola przez Osmanów 29 maja 1453 r. sułtan **Mehmed II Zdobywca** nakazał przekształcić bazylikę w meczet: dobudowano cztery minarety, zwieńczenia kolumn przykryto wielkimi zielonymi tarczami z imionami Allaha, Mahometa i czterech kalifów. Mozaiki zniknęły pod warstwą gipsu na kilkadziesiąt lat. Ponownie światło dzienne ujrzały w XIX w., gdy architekt **Gaspard Fossati** (1809–83) zapoczątkował prace renowacyjne. Choć nie ukończono ich do dzisiaj, piękno dotychczas odsłoniętych mozaik jest imponujące. W 1935 r. Atatürk przekształcił świątynię w muzeum.

Zwiedzanie bazyliki

Wejście – Przed bazyliką znajduje się przepiękny ogród, w którym zachowały się ślady po świątyni Teodozjusza II. Wąski, pograżony w półcieniu egzonarteks prowadzi do narteksu – długiego na 60 m przedsionka z trójgiem drzwi. Znajdującą się na środku **bramę cesarską** zdobi wspianała **mozaika z Chrystusem Pantokratozem**★★, przed którym kłania się pokornie cesarz Leon VI.

Na prawo od wejścia wznosi się **kolumna św. Grzegorza Cudotwórcy**, zwana „płaczącą” lub „pocągą się”. Wodzie, sączącej się przez otwór w miedzianym poszyciu kolumny, przypisywana jest moc leczenia osób niewidomych i kobiet cierpiących na bezpłodność.

Nawa★★★ – Widok nawy głównej jest niezapomnianym przeżyciem! Przypomina ona okrag o obwodzie 70 m. Wnętrze oświetlają promienie światła dziennego wpadające przez otwory okienne w kopule i galeriach bocznych. Dookoła można podziwiać barwne mozaiki i marmury: biały z Marmary, zielony z Eubei, różowy z Synnady i żółty z Afryki. W południowo-wschodniej części nawy widnieje imponujący **opus sectile**★ (rodzaj mozaiki z niewielkich płytek) z zielonego i czerwonego marmuru – dzięki niemu nie trudno wyobrazić sobie wygląd oryginalnych posadzek. Pośród 107 kolumn widocznych w bazylice można zauważyć spolia (w architekturze ponowne wykorzystanie starszego elementu architektonicznego w nowym budynku) z najwspanialszych greckich budowli. Inne kolumny stworzono na potrzeby bazyliki. Ozdobione są one pięknymi **kapitelami** z inicjałami Justyniana i jego żony Teodory. W północnym tympkanie zachowały się trzy **mozaiki**★ przedstawiające patriarchów Konstantynopola i Antiochii (IX w.).

Galerie★★★ – Brukowana kładka prowadzi z narteksu na galerie otaczające nawę główną. W **galerii północnej** można zobaczyć mozaikę przedstawiającą cesarza Aleksandra, który rządził zaledwie przez rok (912). Z **galerii zachodniej**, gdzie niegdyś stał tron cesarsowej, roztacza się **widok**★ na nawę. Najładniejsze mozaiki bazyliki odkryto w **galerii**

Mozaika cesarzowej Zoe

południowej, zarezerwowanej w przeszłości dla rodziny cesarskiej i najważniejszych duchownych. Wspaniała **Deesis** ★★ ze schyłku XII w., choć uszkodzona, nadal jest znakomitym przykładem rozkwitu sztuki za panowania dynastii **Paleologów** (zob. s. 52); podczas jej oglądania koniecznie trzeba przyrzeć się delikatnym rysom i bardzo ludzkiemu wyrazowi twarzy Chrystusa.

Na ścianie w głównej galerii widnieją dwie nie mniej zachwycające **mozaiki** ★★. Ta po lewej pochodzi z XI w. i zwana jest **mozaiką cesarzowej Zoe**. Przedstawia bowiem cesarową klęczącą wraz z małżonkiem przed Chrystusem. Ciekawostką jest to, że twarz cesarza była zmieniana za każdym razem, gdy Zoe wychodziła ponownie za mąż. I tak wizerunki Romana III i Michała IV zastąpiło ostatecznie oblicze Konstantyna IX. Po prawej znajduje się młodsza niemal o wiek mozaika Komnenów ukazująca Bogurodnicę, **Theotokos** ★★. Przedstawieni na niej cesarz Jan II Komnen i jego żona Irena ofiarowują dary Maryi i Dzieciątka Jezus.

Spuścizna muzułmańska – W absydzie znajdują się wielkie zielone tarcze ze złożoną kaligrafią, **mihrab** zdobiony piękną ceramiką z Izniku oraz XIX-wieczna galeria cesarska. Po obu stronach wejścia stoją dwie olbrzymie **alabastrowe urny**, ofiarowane przez sułtana Murada III (1421–51). Służyły one do rytualnych ablucji. Każda z nich może pomieścić 1250 litrów. Usytuowany na prawo od absydy **minbar** został wstawiony na życzenie Ahmeda III (1673–1736). W 1739 r. w południowej nawie utworzono **bibliotekę**. W niszach za metalowymi kratami przechowywane są tysiące osmańskich manuskryptów.

Wyjście – Wychodząc przez brązową bramę z IX w. na południowo-zachodnim krańcu bazyliki, w westybulu (przedsionku) warto zwrócić uwagę na wspaniałą **mozaikę donatorów** ★★ (X w.) zdobiącą bramę. Maryję Dziewicę, opiekunkę Konstantynopola, adorują Konstantyn trzymający makietę miasta oraz Justynian z modelem bazyliki.

Architekci mądrości

Architekci bazyliki Justyniana zerwali z rzymskim prostokątnym planem, tworząc pierwszy kościół na planie centralnym: klasyczne założenie bazyliki zwińczyli kopułą – symbolem sfery niebieskiej i Królestwa Bożego. Takie rozwiązanie w pełni spełniało wymagania obrządku wschodniego, który łączy wszystkich wiernych, świeckich i duchownych.

Aby przeskleić tę ogromną przestrzeń bez dzielenia jej na mniejsze części, architekci nakryli całość lekką kopułą wzniesioną z cegieł z Rodosu, wspartą na czterech filarach łączących się w narożnikach w pendentywami – sklepieniami w kształcie trójkąta sferycznego. Pomysł okazał się tak udany, że w późniejszych latach nawiązywała do niego praktycznie cała architektura osmańska.

Zatopiony Pałac (Yerebatan Sarayı) ★★ (E3)

Przy placu Yerebatan Cad. (obok bazyliki Hagia Sophia) – 9.00–19.00 – 20 TL.

Bizantyjska cysterna lub Zatopiony Pałac, jak ją nazywają Turcy, jest niezwykle miejscem, w którym 336 kolumn wysokich na 8 m zdaje się przegłądać w wodzie. Wybudowana w VI w., za czasów panowania Justyniana, była największym podziemnym zbiornikiem wodnym w Stambule (140 na 70 m). W czasach Osmanów służyła do zaopatrywania w wodę pałacu Topkapı. W XIX w. od strony południowo-zachodniej wzniesiono mur, a cysternę porzucono, zostawiając to miejsce na pastwę losu. Prace konserwatorskie rozpoczęto dopiero w 1987 r.

Zwiedzanie jest możliwe dzięki betonowym pomostom. W zanurzonym w półmroku wnętrzu powietrze jest świeże i wilgotne, a zwiedzającym przez cały czas towarzyszy odgłos skapującej wody. **Kolumna „o pawich oczach”** (w rzeczywistości imitująca pień drzewa) pochodzi ze starożytnego forum. W głębi widać dwie kolumny spoczywające na ogromnych przewróconych **głowach Meduzy** ★, pochodzących z antycznej świątyni. Wspaniałe efekty świetlne sprawiają, że atmosfera panująca w tym miejscu jest iście bajkowa.

Błękitny Meczet (Sultan Ahmet Camii) ★★★ (DE4)

Wstęp na dziedziniec oraz do meczetu (poza godzinami modlitw) jest bezpłatny. Kobiety, które nie mają odpowiedniego stroju, mogą wypożyczyć przy wejściu chustę i długą spódnicę. Wzniesiony w latach 1609–16 meczet znajduje się w miejscu dawnego Wielkiego Pałacu

władców Bizancjum, którego kompleks rozciągał się po wybrzeże morza Marmara, a od północnego wschodu na południe od bazyliki aż do kościoła zwanego małą bazyliką Hagia Sophia (zob. s. 83). Meczet jest ostatnim wielkim zamierzeniem architektonicznym zrealizowanym w Stambule przez władców Imperium Osmańskiego. Jego twórcą był **Mehmed Ağa**, uczeń architekta Mimara Sinana (1489–1588). Przed wejściem na zwiedzających czekają rzesze pucybutów oraz sprzedawców dywanów i pocztówek.

Konkurent bazyliki Hagia Sophia – podobnie jak ona zachwyca harmonijnymi proporcjami oraz imponującym wnętrzem. Świątynia zawdzięcza swoją właściwą nazwę fundatorowi, sułtanowi Ahmedowi, zaś przydomek nawiązuje do zdobiących ją 20 tys. niebieskich płytek ceramicznych z lzniku.

Wnętrze Błękitnego Meczetu zdobią niebieskie płytki z lzniku

Błękitny Meczet – konkurent Hagia Sophia

Świątynia Meczet była punktem wyjścia dla pielgrzymów udających się do Mekki, więc na wzór tamtejszej świątyni opatrzonego sześcioma minaretami, co nie spodobało się niektórym duchownym. Aby zażegnać spór i jednocześnie zachować sześć minaretów, architekt Mehmed Ağa musiał na własny koszt wybudować siódmy minaret w Mekce, jako że tamto sanktuarium jest dla muzułmanów najważniejsze.

Sala modlitw ★★ – Jasne wnętrza sali modlitw imponuje rozmiarami, a podłogę pokrywa mnóstwo dywanów. Licząca 43 m wysokości górna kopuła spoczywa na czterech ogromnych okrągłych **filarach** ★, zwanych słoniowymi nogami. Ceramiczne **plytki z lzniku** ★ pokrywają dużą część ścian. Przez 260 okien wpada sporo światła. Oryginalne witraże, które w większości się nie zachowały, miały pryzmatyczny kształt, aby wszyscy zgromadzeni wierni mieli taki sam dostęp do źródła światła, niezależnie od miejsca, w którym się znajdowali. Zadbano również o akustykę: głos imama bardzo dobrze słychać w całej świątyni. Na uwagę zasługują jeszcze **mihrab** i **minbar** wykonane z białego marmuru z Marmary oraz imponujące **drewniane drzwi i okiennice** ★ inkrustowane masą perłową, kością słoniową i szylkretem.

Dziedziniec ★ – Z sali modlitw wychodzi się na obszerny dziedziniec, na którym stoi wspaniały **şadırvan** (fontanna). Miejsce to otacza elegancki portyk nakryty niewielkimi kopułami. Będąc tutaj, warto skierować wzrok ku górze i obejrzeć kopuły meczetu.

Muzeum Dywanów i Kilimów (Halı ve Kilim Müzesi) (E4)

Na północny wschód od Błękitnego Meczetu – wt.–sb. 9.30–16.00 – 5 TL.

Zewnętrzna kładka prowadzi do **Hünkâr Kasrı** (letniej rezydencji sułtana przylegającej do jego loży), gdzie wystawia się kilimy. Warto zejść do podziemi, aby obejrzeć piękne dywany z okresu od XVI do XX w., pochodzące z meczetów Anatolii, Kaukazu i Transylwanii.

Muzeum Mozaik (Mozaik Müzesi) (E4)

Arasta çarşısı – codz. z wyjątkiem pn. 9.00–17.00 – 10 TL.

Oblężona przez sprzedawców dywanów alejka, biegnąca wzdłuż południowo-wschodniej ściany meczetu, prowadzi do Muzeum Mozaik. Przechowywane są tu pozostałości pięknych kompozycji z dawnego Wielkiego Pałacu władców Bizancjum (V i VI w.). Dzieła przedstawiają głównie motywy przyrodnicze i sceny z życia codziennego.

Rzymska mozaika w Muzeum Mozaik

Hipodrom (At Meydanı) (D3)

Po rzymskim hipodromie, który mógł pomieścić 30–50 tys. widzów, pozostał jedynie podłużny plac z kilkoma obeliskami. Hipodrom aż do XI w. odgrywał ważną rolę w życiu politycznym miasta, a bizantyjscy władcy organizowali tu wystawne uroczystości.

Historia – W 203 r. cesarz **Septymiusz Sewer** nakazał wybudowanie hipodromu. Stało się to kilka lat po tym, jak zrównał miasto z ziemią, więc niewykluczone, że chciał w ten sposób odzyskać przychylność mieszkańców uwielbiających wyścigi. W IV w., za panowania Konstantyna, hipodrom rozbudowano tak, że sięgał aż do rejonów dzisiejszej bazyliki Hagia Sophia, tworząc prostokąt o wymiarach 450 na 120 m. Trybuna cesarska

połączona była z Wielkim Pałacem (Boukoleon), podczas gdy przestrzeń pod trybunami dla publiczności mieściła stajnie, pomieszczenia dla woźniców oraz duży targ. Kiedy w 1204 r. krzyżowcy spłądowali miasto, zabrali statuy koni z brązu zdobiące trybunę cesarską i zawieźli je do bazyliki św. Marka do Wenecji. Hipodrom powoli zaczął popadać w ruinę, a za czasów osmańskich pozyskiwano z niego materiał budowlany, stopniowo rozbierając wszystkie trybuny.

Ruiny – Z obiektów stojących kiedyś pośrodku toru wyścigowego (spina) przetrwały tylko trzy. W południowej części placu wznosi się **kolumna Konstantyna** po turecku zwana Örne Direk, tj. „murowany obelisk”. Jest to skromny słup z grubo ciosanego kamienia, wysoki na 32 m, zapewne wzniesiony za czasów Konstantyna I. W X w. **Konstantyn VII Porfirogeneta** pokrył obelisk brązem, który w XIII w. krzyżowcy zdjęli i przetopili. Znacznie ciekawsza jest **kolumna Wężowa** (Yılanlı Sütun lub Burmalı Direk) pochodząca ze świątyni Apollina w Delfach i przedstawiająca trzy splecione węże. Pierwotnie wysoka na 8 m, utraciła cokolwiek w czasie transportu. Głowy węży zostały częściowo zniszczone przez chrześcijan, a potem dzieła destrukcji dopełnili

Egiptowski obelisk Teodozjusza na terenie dawnego hipodromu

Arena polityczna

Wspaniały wyścig rydwanów z filmu *Ben-Hur* daje wyobrażenie atmosfery panującej na hipodromach w czasach rzymskich. To tutaj proklamowano założenie Nowego Rzymu 11 maja 330 r., wybierano generałów, wynoszono kandydatów do godności cesarskiej lub przeprowadzano egzekucje. Arena była również miejscem starć różnych frakcji politycznych: tak zwani Niebiescy i Biali, bliscy arystokracji, ścierali się z bliskimi ludowi Zielonymi i Czerwonymi, reprezentantami handlarzy. To tutaj 11 stycznia 532 r., podczas wyścigów, wybuchło powstanie Nika – rebelia kierowana przez Zielonych przeciwko cesarzowi Justynianowi i jego żonie Teodorze, którzy od wielu lat faworyzowali klasy wyższe. Powstanie objęło zasięgiem całe miasto i zakończyło się masakrą 30 tys. rebeliantów w tym samym miejscu, w którym się zaczęło.

muzułmanie, którzy widzieli w nich uosobienie diabła. Jedyłą pozostałością jest szczątk, którą można zobaczyć w Muzeum Dziej Starożytnych (zob. s. 90).

Najpiękniejszy ze wszystkich zachowanych obiektów hipodromu jest egipski **obelisk Teodozjusza** (Dikilitaş). W XV w. p.n.e. wzniesiony przez faraona **Totmesa III** w Karnaku, został przewieziony do Konstantynopola w 390 r. Uszkodzony podczas transportu, utracił cokół. Zachowany do dziś fragment, spoczywający na czterech brązowych sześcianach, to część górna, wysoka na 20 m, stanowiąca jedynie jedną trzecią całości. Na marmurowym cokole widnieją bizantyjskie **plaskorzeźby** ★ przedstawiające cesarza **Teodozjusza I** z rodziną (m.in. nadzorującego ustawianie obelisku oraz podczas wyścigu rydwanów).

Muzeum Sztuki Tureckiej i Islamskiej (Türk ve İslâm Eserleri Müzesi) ★ (D3)

At Meydanı 46 – codz. z wyjątkiem pn. 9.00–17.00 (latem 19.00) – 10 TL.

Muzeum mieści się w dawnej rezydencji Ibrahima Paszy, syna greckiego niewolnika, który został wielkim wezyrem na dworze **Sulejmana Wspaniałego** (1495–1566) i otrzymał ten pałac od władcy w podzięk za lata wiernej służby.

Sale rozmieszczone wokół centralnie położonego ogrodu kryją kilka wspaniałych dzieł islamskiej **sztuki dekoracyjnej**: ceramikę, szkło, kaligrafię, malowidła i miniatury pochodzące z okresu panowania Umajjadów i Osmanów. Najbardziej interesująca jest **sala dywanów**, poświęcona tematyce seldżuckich kobierców, w której przedstawiono poszczególne etapy ich produkcji. Nie mniej pasjonująca jest **kolekcja etnograficzna**, która prezentuje różne style życia Turków w XIX w.; można tu zobaczyć rekonstrukcję jurty nomadów z plemienia Yörük oraz urządzone w stylu zachodnim salony bogatych mieszkańców Stambułu. Warto również zajrzeć do tutejszej, świetnie zaopatrzonej, księgarni.

Mała Hagia Sophia (Küçük Ayasofya Camii) ★ (D4)

Küçük Ayasofya Cad. – 10.30–17.30.

Niedawno odrestaurowany uroczy kościółek wznosi się pośrodku enklawy zieleni, z dala od miejskiego zgiełku. Turecką nazwę Mała Hagia Sophia zawdzięcza podobieństwu do dużej bazyliki (zob. s. 76). Budowę **świątyni pw. św. św. Sergiusza i Bakchusa** rozpoczęto w 527 r., w pierwszym roku panowania Justyniana. Była ona jednym z najważniejszych

Mała Hagia Sophia

Stambuł

Udany
Weekend

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

Zapraszamy w podróż po najwspanialszych miastach świata.

W czterech częściach przewodnika „Udany Weekend” znajdziecie niezbędne informacje o celu Waszej podróży:

- informacje praktyczne – przydatne przed podróżą i w jej trakcie
- zaproszenie do podróży – część prezentująca wiadomości geograficzno-historyczne i kulturowe
- dzielnice i zabytki – rozdział prezentujący interesujące miejsca i trasy zwiedzania miasta
- okolice – wybór ciekawych miejsc za miastem

Gwiazdki (tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych)

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Precyzyjne **mapy**

- plan miasta na wewnętrznej stronie przedniej okładki
- plany poszczególnych dzielnic i zabytków
- plan okolic na wewnętrznej stronie tylnej okładki

Nr katalogowy: **31996**

Księgarnia internetowa:

<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:

tel.: 0 801 339900

kom.: 0 601 339900

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

ISBN 978-83-283-1099-5

9 788328 310995 >

Cena 19,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA